

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

14 Αυγούστου 2026

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 5138

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 68245

1η Τροποποίηση της υπ' αρ. 61326/17.07.2026 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης «2η Προκήρυξη Καθεστώτος Ενισχύσεων "Αγροδιατροφή - Πρωτογενής Παραγωγή και Μεταποίηση Γεωργικών Προϊόντων - Αλιεία - Υδατοκαλλιέργεια" του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022. (κύκλος Β').» (Β' 4427).

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4887/2022 «Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη» (Α' 16), και ιδίως τα άρθρα 29 και 30 καθώς και τα άρθρα 65 έως 71 αυτού.

2. Τον Κανονισμό (ΕΚ) 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης [Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός (Γ.Α.Κ.)] (ΕΕ L 187), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/1315 της Επιτροπής της 23ης Ιουνίου 2023.

3. Την υπό στοιχεία C(2023) 6801 final/16-10-2023 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την οποία ενέκρινε τον Χάρτη Περιφερειακών ενισχύσεων για την Ελλάδα (1η Ιανουαρίου 2022 - 31η Δεκεμβρίου 2027) για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2024 έως την 31η Δεκεμβρίου 2027 (ενδιάμεση επανεξέταση) - SA.109322 (2023/N) - Ελλάδα, όπως η απόφαση αυτή τροποποιήθηκε με τη C(2024) 7152 final/21-10-2024 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την οποία τροποποιήθηκε εκ νέου ο χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων της Ελλάδας (1η Ιανουαρίου 2022 - 31η Δεκεμβρίου 2027) και προβλέφθηκαν αυξημένες εντάσεις ενίσχυσης για επενδύσεις που καλύπτονται από τον κανονισμό STEP - SA.115889 (2024/N) - Ελλάδα

4. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2472/2022 της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 327).

5. Τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό και τον δασονομικό τομέα και στις αγροτικές περιοχές (2022/C485/01) 21-12-2022 επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

6. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).

7. Το άρθρο 90 του Κώδικα για την Κυβέρνηση και κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

8. Το π.δ. 5/2022 «Οργανισμός Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων» (Α' 15).

9. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130).

10. Το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139).

11. Το π.δ. 32/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 91).

12. Την υπ' αρ. 61179/31.07.2024 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης «Διορισμός Γενικής Γραμματέως Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης» (Υ.Ο.Δ.Δ. 801).

13. Την υπ' αρ. 96411/11-12-2025 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης «Καθορισμός του ποσού, κατά είδος ενισχύσεων, για τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στο καθεστώς ενισχύσεων «Αγροδιατροφή πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων αλιεία και υδατοκαλλιέργεια» του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022, Β κύκλος του έτους 2025» (Β' 6674).

14. Την υπ' αρ. 61326/17.07.2026 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης «2η Προκήρυξη Καθεστώτος Ενισχύσεων "Αγροδιατροφή - Πρωτογενής Παραγωγή και Μεταποίηση Γεωργικών Προϊόντων - Αλιεία - Υδατοκαλλιέργεια" του αναπτυξιακού ν. 4887/2022 (κύκλος Β')» (Β' 4427).

15. Την υπ' αρ. 22565/17-03-2026 εισήγηση της Προϊσταμένης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών (άρθρο 24 παρ. 5 ε του ν. 4270/2014) του Υπουργείου Ανάπτυξης, σύμφωνα με την οποία δεν προκαλείται πρόσθετη επιβάρυνση επί του προϋπολογισμού του Υπουργείου Ανάπτυξης.

16. Το άρθρο 90 του ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση [Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024] - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες [Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972] και άλλες διατάξεις» (Α' 184).

17. Την υπ' αρ. 59790/13-7-2023 κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Υπουργού Ανάπτυξης «Καθορισμός των ειδών επενδυτικών σχεδίων του τομέα πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), με ανώτατο ποσό ενίσχυσης έως 600.000 ευρώ ανά επενδυτικό σχέδιο και ανά επιχείρηση, που μπορούν να υπαχθούν στα καθεστώτα ενισχύσεων του ν. 4887/2022 και των προδιαγραφών, πρόσθετων όρων, περιορισμών και προϋποθέσεων, καθώς και κάθε σχετικού θέματος για την παροχή των ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια του τομέα αυτού» (Β' 4495), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 53399/26.6.2026 (Β' 3925) όμοια απόφαση.

18. Την υπ' αρ. 92172/27-09-2022 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Καθορισμός ειδικών όρων, προϋποθέσεων, προδιαγραφών και περιορισμών για την υπαγωγή σε καθεστώτα ενισχύσεων του ν. 4887/2022, επενδυτικών σχεδίων του τομέα της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, όπως αυτός ορίζεται στο σημείο 10 του άρθρου 2 του Καν. (ΕΕ) αριθμ. 651/2014 της επιτροπής» (Β' 5053).

19. Το υπό στοιχεία 116910 ΕΞ 2026 ΥΠΕΘΟ 16-07-2026 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων της Εθνικής Αρχής Συντονισμού «Διατύπωση γνώμης επί σχεδίου Προκήρυξης υποβολής προτάσεων χρηματοδοτικής ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων στο πλαίσιο του Καθεστώτος Ενισχύσεων «ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ - ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ - ΑΛΙΕΙΑ - ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ» του αναπτυξιακού ν. 4887/2022».

20. Το γεγονός ότι η παρούσα απόφαση δεν αφορά σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Τα άρθρα 5, 6, 8, 10, 10Α, 11, 15 και 16 της υπ' αρ. 61326/17.07.2026 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης «2η Προκήρυξη Καθεστώτος Ενισχύσεων "Αγροδιατροφή - Πρωτογενής Παραγωγή και Μεταποίηση Γεωργικών Προϊόντων - Αλιεία - Υδατοκαλλιέργεια" του αναπτυξιακού ν. 4887/2022 (κύκλος Β')» (Β' 4427), τροποποιούνται ως ακολούθως:

1. Η παρ. 2 του άρθρου 5, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 1β καθώς και των παρ. 1γ και 1δ για την ενότητα που δεν αφορά πρωτογενή γεωργική παραγωγή, για τις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 3 στοιχείο α) της Συνθήκης, πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης κατά το άρθρο 2 σημείο 49 του ΓΑΚ ανεξάρτητα από το μέγεθος του δικαιούχου και για τις περιοχές γ οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται σε ΜΜΕ για οποιαδήποτε μορφή αρχικών επενδύσεων και σε μεγάλες επιχειρήσεις μόνο για αρχική επένδυση που δημιουργεί νέα οικονομική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη περιοχή κατά το άρθρο 2 παρ. 51 του ΓΑΚ και ειδικότερα να πληρούν υποχρεωτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

Ι. Η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε ένα ή περισσότερα από τ' ακόλουθα:

- Τη δημιουργία νέας εγκατάστασης (νέας μονάδας),

- την επέκταση της παραγωγικής ικανότητας υφιστάμενης εγκατάστασης (μονάδας),

- την διαφοροποίηση της παραγωγής υφιστάμενης εγκατάστασης (μονάδας) σε προϊόντα που δεν παρήγαγε προηγουμένως η εγκατάσταση με τον όρο, ότι οι ενισχυόμενες δαπάνες υπερβαίνουν τουλάχιστον κατά διακόσια τοις εκατό (200%) τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που χρησιμοποιούνται εκ νέου, όπως η αξία αυτή έχει καταγραφεί στο φορολογικό έτος, που προηγείται της έναρξης των εργασιών του επενδυτικού σχεδίου,

- την θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία των προϊόντων ή στη συνολική παροχή των υπηρεσιών που αφορά η επένδυση στην εγκατάσταση. Επί μεγάλων επιχειρήσεων, απαιτείται επίσης, οι ενισχυόμενες επενδυτικές δαπάνες να υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των 3 τελευταίων φορολογικών ετών των στοιχείων του ενεργητικού, τα οποία συνδέονται με τη δραστηριότητα που πρόκειται να εκσυγχρονιστεί. Αν δεν αποτυπώνονται σαφώς οι συνδεόμενες με τη δραστηριότητα αποσβέσεις των στοιχείων του ενεργητικού, θεωρείται ότι δεν πληρείται η ως άνω προϋπόθεση.

Η επένδυση αντικατάστασης δεν συνιστά αρχική επένδυση.

II. Αρχική επένδυση που δημιουργεί νέα οικονομική δραστηριότητα:

επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σχετικά με ένα ή αμφότερα από τα ακόλουθα:

- Τη δημιουργία νέας εγκατάστασης,

- τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας μιας εγκατάστασης, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα δεν είναι ίδια ή παρεμφερής με τη δραστηριότητα που ασκείτο προηγουμένως στην εγκατάσταση.

Για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 1α καθώς και των παρ. 1γ και 1δ για την ενότητα που αφορά πρωτογενή γεωργική παραγωγή έχουν εφαρμογή η παρ. 2 του άρθρου 2 και το άρθρο 3 της υπ' αρ. 59790/13-7-2023 κοινοτικής υπουργικής απόφασης, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 53399/26.6.2026 (Β' 3925) όμοια απόφαση».

2. Η υποπερ. αβ της περ. α της παρ. 1 του άρθρου 6, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«αβ. Την αγορά του συνόλου (για επιχειρήσεις ανεξαρτήτου μεγέθους) ή μέρους (μόνο για ΜΜΕ) των υφιστάμενων παγίων στοιχείων ενεργητικού, όπως κτίρια, μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός επιχειρηματικής εγκατάστασης, υπό τις εξής προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς:

i. Η επιχειρηματική εγκατάσταση έχει κλείσει (έχει παύσει την λειτουργία της),

ii. η αγορά πραγματοποιείται από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου, ο οποίος δεν σχετίζεται με τον πωλητή της επιχειρηματικής εγκατάστασης της περ. i εκτός εάν πρόκειται για μικρή επιχείρηση, η οποία αποκτάται από υπάλληλο του αρχικού ιδιοκτήτη.

Ωστόσο, σε περίπτωση που ένα μέλος της οικογένειας ή ένας ή περισσότεροι υπάλληλοι του αρχικού ιδιοκτήτη αναλαμβάνουν μια μικρή επιχείρηση, δεν ισχύει ο όρος ότι τα στοιχεία ενεργητικού πρέπει να αγοράζονται από τρίτους που δεν σχετίζονται με τον αγοραστή.

iii. η σχετική συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς. Από τις εν λόγω επιλέξιμες δαπάνες αφαιρείται το κόστος στοιχείων του ενεργητικού, τα οποία έχουν στο παρελθόν επιχορηγηθεί ή επιδοτηθεί μέσω αναπτυξιακών νόμων ή άλλων καθεστώτων ενισχύσεων πριν από την αγορά τους.»

3. Η περ. (στ) της παρ. 1 του άρθρου 8, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«στ. Η ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων επί γηπέδου που δεν ανήκει κατά κυριότητα στον φορέα της επένδυσης, εκτός αν τούτο έχει παραχωρηθεί από το Δημόσιο ή από φορέα της Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4170/2014 (Α' 143), ή έχει μισθωθεί από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ή έχει αποκτηθεί επ' αυτού δικαίωμα επιφανείας, η διάρκεια της μίσθωσης για τον σκοπό αυτό ορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο την παρ. 2 του άρθρου 26, περί τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων σε 6 έτη πλέον 4 ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων. Οι μισθώσεις αυτές, οι οποίες αποτελούν προϋπόθεση της ολοκλήρωσης της επένδυσης, δύναται να καταρτίζονται και με ιδιωτικό έγγραφο, εφόσον τα στοιχεία τους υποβάλλονται ηλεκτρονικά στην αντίστοιχη πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) και το συμφωνητικό της μίσθωσης μεταγράφεται στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο, ή καταχωρίζεται στο Κτηματολόγιο αρμοδίως. Μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας μεταγραφής ή καταχώρισης στο οικείο κτηματολογικό φύλλο, η μίσθωση αποκτά την ισχύ που προβλέπεται στο άρθρο 618 του Αστικού Κώδικα.»

4. Η παρ. 2 του άρθρου 10, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Το ποσοστό ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες των περιφερειακών ενισχύσεων χορηγούνται με βάση τα ανώτατα όρια εντάσεων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων ως εξής:

α. Για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων, πλην της επιχορήγησης, χορηγούνται στο ανώτατο ποσοστό του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου,

β. για τις μεγάλες επιχειρήσεις τα κίνητρα της παρ. 1 του άρθρου 9, με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου της παρ. 3 και της παρ. 4, του ίδιου άρθρου, χορηγούνται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του ανώτατου ορίου του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια της παρ. 3 τα ανωτέρω κίνητρα χορηγούνται στο εκατό τοις εκατό (100%) του ανώτατου ορίου.»

5. Η περ. (αδ) της περ. α της παρ. 3 του άρθρου 10 καταργείται.
6. Το άρθρο 10Α, τροποποιείται ως ακολούθως:
- Η πρώτη παράγραφος αριθμείται σε «1.»
 - Το σημείο (β) αντικαθίσταται ως ακολούθως:
β. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί σε 60% κατ' ανώτατο όριο για τις ακόλουθες επενδύσεις:
i) Επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται από φορείς στους οποίους συμμετέχουν, με αθροιστικό ποσοστό συμμετοχής άνω του 50%, εταίροι/μέτοχοι για τους οποίους ισχύουν σωρευτικά α) έχουν την ιδιότητα του αγρότη και β) δεν έχουν συμπληρώσει το 41ο έτος της ηλικίας του κατά το έτος υποβολής της αίτησης υπαγωγής.
 - ii) Επενδυτικά σχέδια που πραγματοποιούνται στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους. Ως μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους νοούνται, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 του καν. (ΕΕ) 229/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 13ης Μαρτίου 2013, όλα τα νησιά εκτός από την Κρήτη και την Εύβοια.
- Η προτελευταία παράγραφος του τροποποιούμενου άρθρου αριθμείται σε «2».
 - Η τελευταία παράγραφος αντικαθίσταται ως ακολούθως:
«3. Τα όρια των παραγράφων 1 και 2 δεν επιτρέπεται να καταστρατηγούνται με τον τεχνητό διαχωρισμό του επενδυτικού σχεδίου.».
7. Στην περ. α του άρθρου 11, αντικαθίσταται οι λέξεις εβδομήντα χιλιάδων με το ορθό «πενήντα χιλιάδων».
8. Η περ. ε του άρθρου 15, αντικαθίσταται ως εξής:
«ε. ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ για Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.), Αγροτικούς Συνεταιρισμούς (Α.Σ.), Αστικούς Συνεταιρισμούς, Ομάδες Παραγωγών (Ο.Π.), Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (Α.Ε.Σ.).».
9. Στο άρθρο 15 προστίθεται περ. στ ως εξής:
«στ. ατομικές επιχειρήσεις με ανώτατο επιλέξιμο κόστος επενδυτικού σχεδίου ποσού διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ.
10. Η περ. ε της παρ. 1 του άρθρου 16 καταργείται.

Άρθρο 2

Το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α' ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ της υπ' αρ. 61326/17.07.2026 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης «2η Προκήρυξη Καθεστώτος Ενισχύσεων "Αγροδιατροφή - Πρωτογενής Παραγωγή και Μεταποίηση Γεωργικών Προϊόντων - Αλιεία - Υδατοκαλλιέργεια" του αναπτυξιακού ν. 4887/2022 (κύκλος Β')» (Β' 4427), τροποποιείται ως εξής:

1. Στην υποενότητα 3.9 «Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης των υφιστάμενων θέσεων απασχόλησης» προστίθεται σημείο iii ως κάτωθι:

«iii. Σημειώνεται ότι για τα επενδυτικά σχέδια του πρωτογενούς τομέα όπου ο φορέας απασχολούσε εργαζόμενους με εργόσημο (π.χ. απασχολούμενοι ως εργάτες γης σε εργασίες καλυπτόμενες από την ασφάλιση του ΟΓΑ) για να ληφθούν υπόψη στον υπολογισμό των ΕΜΕ υφιστάμενης απασχόλησης, θα πρέπει να τεκμηριώνεται ο αριθμός των ημερών εργασίας που απασχολήθηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση. Για την τεκμηρίωση μπορούν να υποβληθούν ως δικαιολογητικά: ενδεικτικά αναφέρονται τα αντίγραφα των εργοσήμων και επίσημο έγγραφο του ασφαλιστικού φορέα βάσει του οποίου τεκμηριώνονται οι ημέρες εργασίας για κάθε εργαζόμενο του φορέα (που απασχολούνταν με εργόσημο) για τα αντίστοιχα διαστήματα που αναφέρονται στην προκήρυξη ή εναλλακτικά Υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου του φορέα της επένδυσης ψηφιακά υπογεγραμμένη που δηλώνει τους απασχολούμενους εργάτες γης της επιχείρησης εκφρασμένες σε ΕΜΕ για τους τελευταίους 12 μήνες πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής και Πίνακας υφιστάμενης απασχόλησης - αρχείο xls με την ονομαστική κατάσταση των εργατών γης για το τελευταίο δωδεκάμηνο πριν την αίτηση υπαγωγής (βάσει υποδείγματος αναρτημένου στην ιστοσελίδα του αναπτυξιακού νόμου), ή σχετική εκτυπωμένη αναφορά πληροφοριακού συστήματος της επιχείρησης που περιέχει τα στοιχεία του υποδείγματος.».

2. Η υποενότητα 3.12 «Στοιχεία τεκμηρίωσης για την αξιοποίηση διατηρητέου κτιρίου» της ενότητας 3. «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ», καταργείται.

3. Στην υποενότητα 3.14 «Πρόσθετα δικαιολογητικά επενδυτικών σχεδίων του τομέα πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής» της ενότητας 3. «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ», προστίθεται παρ. vi, ως εξής:

«vi. Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης της ιδιότητας του «Αγρότη», των εταίρων/μετόχων του φορέα της επένδυσης καθώς και δικαιολογητικά πλήρωσης του ηλικιακού κριτηρίου:

Υποβολή στοιχείων που ορίζουν ότι ο εταίρος/μέτοχος της επενδυτικής πρότασης με ποσοστό άνω του 50% είναι νέος αγρότης σε περίπτωση εφαρμογής της περ. α) της παρ. β του άρθρου 10Α:

- Αντίγραφο της αστυνομικής ταυτότητας.
- Βεβαίωση εγγραφής Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (Μ.Α.Α.Ε.).».

4. Η περίπτωση «Εγκατάσταση της επένδυσης εκτός οργανωμένου χώρου υποδοχής» της «Ομάδας Α: Δικαιολογητικά αξιολόγησης Ωριμότητας Επενδυτικού Σχεδίου» της υποενότητας 3.15 «Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης Βαθμολογίας» της ενότητας 3. «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ», αντικαθίσταται ως εξής:

«Εγκατάσταση της επένδυσης εκτός οργανωμένου χώρου υποδοχής:

Το σημείο (ii) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«ii. Άδεια λειτουργίας της επιχειρηματικής εγκατάστασης (μονάδας) που πρόκειται να υλοποιηθεί η επένδυση, σε ισχύ. Εξαιρείται η περίπτωση ίδρυσης νέας μονάδας (επιχειρηματικής εγκατάστασης).».

Άρθρο 3

Το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β' (ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ) της υπ' αρ. 61326/17.07.2026 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης «2η Προκήρυξη Καθεστώτος Ενισχύσεων "Αγροδιατροφή - Πρωτογενής Παραγωγή και Μεταποίηση Γεωργικών Προϊόντων - Αλιεία - Υδατοκαλλιέργεια" του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 (κύκλος Β')» (Β' 4427), τροποποιείται ως εξής:

1. Η παρ. 2 της ενότητας Α. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΩΝ, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ανώτατο ποσό χορηγούμενης ενίσχυσης

Έχω λάβει γνώση ότι:

α. Το συνολικό ποσό ενίσχυσης ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο που εμπίπτει στον πρωτογενή τομέα δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 600.000,00€ (για πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις),

β. το συνολικό ποσό ενίσχυσης που εμπίπτει στον πρωτογενή τομέα για μεμονωμένη επιχείρηση (για πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις) δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 600.000,00€,

γ. το συνολικό ποσό ενίσχυσης ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 20.000.000,00€ «ή το ποσό των 7.500.000 € εφόσον γίνεται χρήση του άρθρου 17 του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού.» (προσθήκη με ΥΑ 62733/2025),

δ. το συνολικό ποσό ενίσχυσης για μεμονωμένη επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 20.000.000,00€, και

ε. το συνολικό ποσό ενίσχυσης για το σύνολο των συνεργαζόμενων ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 50.000.000,00€.

Σημείωση.

Οι περιορισμοί των περ. α και β ισχύουν ανά προκήρυξη καθεστώτος «Αγροδιατροφή - Πρωτογενής Παραγωγή και Μεταποίηση Γεωργικών Προϊόντων - Αλιεία - Υδατοκαλλιέργεια» του αναπτυξιακού ν. 4887/2022. Οι περιορισμοί των περ. γ, δ και ε ισχύουν για τα επενδυτικά σχέδια, τα οποία υπάγονται στο παρόν καθεστώς και για χρονική περίοδο τριών (3) ετών από την υποβολή της αίτησης του φορέα για υπαγωγή του επενδυτικού σχεδίου του. Ως ποσό ενίσχυσης, ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο, λαμβάνεται υπόψη το εγκριθέν με την απόφαση υπαγωγής.

Τα ανώτατα όρια των περ. δ και ε προσαυξάνονται κατά 50% στις περιπτώσεις που η ενίσχυση δίδεται με τη μορφή της φορολογικής απαλλαγής με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 3 του ΓΑΚ.».

Άρθρο 4

Το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ' (Καθορισμός στοιχείων αξιολόγησης, δεικτών βαθμολογίας και στάθμισης των επενδυτικών σχεδίων του Καθεστώτος «Αγροδιατροφή - Πρωτογενής Παραγωγή και Μεταποίηση Γεωργικών Προϊόντων - Αλιεία - Υδατοκαλλιέργεια» του ν. 4887/2022) της υπ' αρ. 61326/17.07.2026 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης «2η Προκήρυξη Καθεστώτος Ενισχύσεων "Αγροδιατροφή - Πρωτογενής Παραγωγή και Μεταποίηση Γεωργικών Προϊόντων - Αλιεία - Υδατοκαλλιέργεια" του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 (κύκλος Β')» (Β' 4427), τροποποιείται ως εξής:

1. Ο Πίνακας: «Ομάδες κριτηρίων αξιολόγησης», στην ομάδα Α προστίθεται η σημείωση:

«Σημείωση: Όταν το επενδυτικό σχέδιο αποτελείται από δύο ενότητες απαιτείται η υποβολή των προβλεπόμενων δικαιολογητικών ανά περίπτωση και για τις δύο ενότητες. Η υποβολή των προβλεπόμενων δικαιολογητικών ανά περίπτωση για τη μία μόνο ενότητα επιφέρει μείωση της βαθμολογίας του σχετικού δείκτη κατά το μισό».

2. Στο ΚΡΙΤΗΡΙΟ 6α: «Εγκατάσταση της επένδυσης σε οργανωμένους χώρους υποδοχής», ο όρος «Σημείωση» αντικαθίσταται σε «Σημείωση 1», Διαγράφεται η τελευταία πρόταση και προστίθεται Σημείωση 2 ως ακολούθως:

«Σημείωση 2: Τα επενδυτικά σχέδια της Πρωτογενούς Παραγωγής λαμβάνουν για το κριτήριο 6 βαθμό 20 ανεξάρτητα από την περιοχή στην οποία θα υλοποιηθούν. Εφόσον στο επενδυτικό σχέδιο υπάρχει και ενότητα του τομέα της μεταποίησης η βαθμολογία υπολογίζεται ανά περίπτωση με βάση τα υποβληθέντα δικαιολογητικά που αφορούν την ενότητα της μεταποίησης, ήτοι:

Α) Εφόσον καλύπτονται τα δικαιολογητικά της περ. 6α (υπο-κριτήριο 6α), ο βαθμός του κριτηρίου 6 είναι: $(20+20)/2=20$.

Β) Εφόσον ΔΕΝ καλύπτονται τα δικαιολογητικά της περ. 6α (υπο-κριτήριο 6α), ο βαθμός του κριτηρίου 6 είναι: $(20+0)/2=10$.

3. Το ΚΡΙΤΗΡΙΟ 7: «Εγκατάσταση της επένδυσης εκτός οργανωμένου χώρου υποδοχής (περίπτωση (α) ανωτέρω), σε περιοχή που έχουν καθορισθεί χρήσεις γης βιομηχανίας ή βιοτεχνίας με βάση τον πολεοδομικό σχεδιασμό», της Ομάδας Α: Κριτήρια αξιολόγησης Ωριμότητας Επενδυτικού Σχεδίου, αναριθμείται σε «6β». Διαγράφεται η παράγραφος μετά το σημείο 3, η Σημείωση αντικαθίσταται σε «Σημείωση 1» και προστίθεται Σημείωση 2 ως εξής:

«Σημείωση 2: Τα επενδυτικά σχέδια της Πρωτογενούς Παραγωγής λαμβάνουν για το κριτήριο 6 βαθμό 20 ανεξάρτητα από την περιοχή στην οποία θα υλοποιηθούν. Εφόσον στο επενδυτικό σχέδιο υπάρχει και ενότητα του τομέα της μεταποίησης η βαθμολογία υπολογίζεται ανά περίπτωση με βάση τα υποβληθέντα δικαιολογητικά που αφορούν την ενότητα της μεταποίησης, ήτοι:

Α) Εφόσον καλύπτονται τα δικαιολογητικά της περ. 6β (υπο-κριτήριο 6β), ο βαθμός του κριτηρίου 6 είναι: $(20+15)/2=17,5$.

Β) Εφόσον ΔΕΝ καλύπτονται τα δικαιολογητικά της περ. 6β (υπο-κριτήριο 6β), ο βαθμός του κριτηρίου 6 είναι: $(20+0)/2=10$.».

Άρθρο 5

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 6 Αυγούστου 2026

Ο Υπουργός

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

